

PLANETA – NASZ DOM. SKRYPT

To spotkanie zwracające uwagę na ochronę otaczającej nas przyrody i uświadamiające nam wszystkim, że każda mała zmiana przyczynić się może do poprawy czystości powietrza, zmniejszenia wyprodukowanych przez nas śmieci, czy zużycia wody. Uczestnicy zobaczą, że recykling może być zabawny, bo to że jest kreatywny, to wiemy. To także opowieść o tym, jak zadbać o nasz dom. O ten dom w bardzo szerokim aspekcie - o naszą planetę. Będzie o ekologii i recyklingu.

Ten film to cztery ważne rozmowy. Z ludźmi, którzy znają się na rzeczy – podróżnikami, reporterami, ekoaktywistami. Z ludźmi, którym zależy.

TEMAT DO DYSKUSJI: Czy wiesz jak prawidłowo segregować śmieci? Na co zwrócić uwagę przy ich wyrzucaniu, a także przy kupowaniu produktów?

WARSZTATY

Film zaczynamy od działania. Pamiętacie naszą recyklingową doniczkę z filmu Wokół domu? Z drugiej części plastikowej butelki można zrobić zręcznościową zabawkę.

Plastik, puszki, papier czy opony wykorzystać można na wiele sposobów - internet pełny jest kreatywnych pomysłów. Niestety ciągle zdarza się, że te śmieci lądują w naszych lasach. Na szczęście są też tacy ludzie, którym nie jest obojętne, jak wygląda nasza planeta.

Pierwsza rozmowa w filmie to rozmowa z Anną Jaklewicz.

Z Anią rozmawiam o śmieciach i wytwarzaniu własnych past czyszczących zęby, ciało ale także nasz dom. Ania dużo czasu spędziła w podróży, jest archeolożką, napisała książkę o Indonezji ([Po drugiej stronie rajy](#)), gdzie spędziła prawie dwa lata i o Chinach, gdzie spędziła tyle samo czasu. Od niecałych dwóch lat prowadzi akcję „Książka za worek śmieci”.

<https://www.facebook.com/ksiazkazaworeksmieci>. Akcja rozrasta się, wolontariusze sprzątaję Polskę. A jest niestety co sprzątać.

Więcej o działaniach Ani (prowadzi też super ekologiczne warsztaty) na jej stronie

www.annajaklewicz.pl

Wielu z nas ma świadomość tego, że „zalewają” nas śmieci. Uczymy się wciąż prawidłowo segregować śmieci. Ważne jest także to, żeby nie tworzyć tych śmieci. W wielu miejscach Polski mówi się o tym, że można pić wodę z kranu, a nie kupować wodę w plastikowych butelkach, idąc do sklepu pamiętajmy o tym, żeby wziąć swoją torbę na zakupy. Ania mówiła mi przed rozmową, że wiele rzeczy kupuje w stacjonarnych sklepach, żeby nie używać wszystkich tych opakowań i kartonów, wykorzystywanych do pakowania naszych paczek. W Polsce, takie sklepy w duchu zero waste można spotkać w większych miastach. W Czeskim Cieszynie, w mieście gdzie mieszka około 25 tysięcy ludzi, jest sklep, do którego przychodzi się ze swoimi pudełkami, słoikami, opakowaniami. Czy Czesi mają większą świadomość ekologiczną?

Zapraszam na drugą rozmowę zaczynającą się w 18.57 minucie. Rozmawiam z Ewą Troszok, nauczycielką chemii w szkole podstawowej i właścicielką sklepu w duchu zero waste www.zaeko.eu. W sklepie Ewy można kupić makaron, ryż, rośliny strączkowe, płatki śniadaniowe, przyprawy, mąkę, detergenty – wszystko na wagę i do swoich pojemników. Jest także część mięsno-nabiałowa-warzywna – dostarczana przez lokalnych gospodarzy.

Wielu z nas myślało, że pandemia to będzie taki oddech dla ziemi. Ale pojawiły się małe buteleczki na płyn do dezynfekcji, jednorazowe maseczki, czy co gorsza – jednorazowe rękawiczki, Były też głosy zwiastujące przebudzenie się ludzkości. Że w końcu zaczniemy bardziej dbać o siebie i o planetę. Ale chyba niestety to nie wyszło. Utrudnione podróżowanie po świecie sprawiło, że tłumnie poszliśmy w góry, na kajaki czy biwakować gdzieś pod gołym niebem. Tu także powinniśmy pamiętać o ważnych zasadach wspólnego życia – ludzi i natury.

TEMAT DO DYSKUSJI: Czy wiesz na co zwrócić uwagę podczas podróżowania, spacerowania w lesie, czy parku, tak by nie zostawić Żadnych Śladów – Leave no Trace?

Trzecia rozmowa, z Krzysztofem Story, zaczyna się w 24.58 minucie. Krzysztof jest podróżnikiem, dziennikarzem, autorem reportaży piszącym m.in. dla Tygodnika Powszechnego. Kilka lat temu jeździł po Polsce i rozmawiał z ludźmi mieszkającymi w różnych miejscach Polski, ale pod jednym, konkretnym adresem. Jaka to ulica? A, to już tajemnica. Posłuchajcie tu: <https://krzysztofstory.pl/podcast-za-drzwiami/>. Więcej informacji i projektów na stronie www.krzysztofstory.pl.

Z Krzysztofem rozmawiam o podróżowaniu – o zasadach LEAVE NO TRACE. Gdy chodzimy po górach, spływamy kajakiem, spacerujemy po lesie powinniśmy być świadomi tego, by nie zakłócać naturalnego życia zwierząt i roślin. Leave no trace to ruch, który powstał w Stanach Zjednoczonych w latach 70-tych. Główne zasady to:

1. Przygotuj się do tego co robisz.
2. Rozbijaj obozowiska na twardym terenie.
3. Zabierz śmieci ze sobą.
4. Nie zrywaj, nie depcz, nie zabieraj na pamiątkę „Zostaw tylko odciski stóp, zabierz tylko zdjęcia”.
5. Ogranicz ogniska. Tylko w ostateczności i rozsądnie.
6. Panami tego terenu są zwierzęta – nie straszmy, nie karmimy, nie bierzemy do rąk, nie głaszczemy.
7. Szacunek wobec innych ludzi przebywających w tym samym miejscu.

A tutaj jeszcze artykuł Łukasza Supergana, który na przykładzie swoich podróży, opisuje podstawowe punkty i dopisuje jeszcze 3. <https://lukaszsupergan.com/leave-no-trace-sprzatanie-gory-smieci-toaleta-zwierzeta/>

Gdy zaczniemy myśleć o problemach ludzkości, które naprawdę są realne, które właśnie przeżywamy, to życie staje się cięższe. Plastik i mikroplastik w morzach i w naszym jedzeniu, wyspy śmieci na oceanach, zatrucie rzek i powietrza bo stosujemy hektolitry pestycydów, żeby było szybciej i więcej, tony śmieci gnijących na wysypiskach, pandemia, choroby

cywilizacyjne, głód, susze, powodzie. Mnie to naprawdę stresuje. I przeraża mnie to, że większość ludzi nie zwraca uwagi na śmiecenie, plastikowe opakowania, na to jak moda „wymusza” na nas kupowanie wciąż nowych ubrań.

O tym, jak rynek odzieżowy nas truje tu:

<https://www.wysokieobcasy.pl/Instytut/7,175750,24398133,co-sekunde-na-wysypisko-trafia-smieciarka-pelna-ubran-jak-kupowac.html>

Czwarta rozmowa, z Marią Hawranek, zaczyna się od minuty 38.29. Maria, to reporterka, która ostatnio dużo pisze, w zasadzie to rozmawia, o przyrodzie. Jej wywiady można przeczytać w Wysokich Obcasach, Gazecie Wyborczej, Tygodniku Powszechnym czy Kwartalniku Przekrój. Z Szymonem Opryskiem napisała dwie książki. Ostatnia to [Wyhoduj sobie wolność](#) – niezwykle reportaże z Urugwaju. A wcześniejsza to Tańczymy już tylko w Zaduszki. Razem działają też na www.intoamericas.com.

Z Marią rozmawiam o leśnych kąpielach – Shinrin-yoku. To rodzaj naturalnej aromaterapii. Japońscy naukowcy twierdzą, że lotne substancje aromatyczne emitowane przez drzewa i inne rośliny leśne, zwane fitoncydami, mają zbawienne działanie na organizm człowieka. Taki spacer po lesie nie tylko dotlenia, ale poprawia witalność całego organizmu. **Poza tym, działa niezwykle** odstresowująco i antydepresyjnie. Rozmowa z Panią dr Katarzyną Simonienko tutaj:

<https://www.wysokieobcasy.pl/wysokie-obcasy/7,53664,25917483,katarzyna-simonienko-przepisuje-las-na-recepte-jest-najlepszy.html>

Tu jeszcze rozmowa Marii Hawranek o bogactwie Amazonii i o tym, że należy się spieszyć, bo ogromne połacie lasów amazońskich są wycinane.

https://www.tygodnikpowszechny.pl/amazonia-moze-nas-uratowac-163967?fbclid=IwAR3lgDz6rR7H5cH5I-K347HASp_YjuC5jM1BIFkiSnPBgGRothiuq53Nl8

Zapytałam także o byłego prezydenta Urugwaju zwanego Pepe. Maria i Szymon rozmawiali z nim, po uprzednim wielomiesięcznym umawianiu się na spotkanie. Jose Mujica znany jest ze swoich celnych wypowiedzi. Dla wielu z nas ważna jest ta, w której Mujica mówi, że różne rzeczy kupujemy za nasz czas. Bo poświęcamy dużo czasu, żeby zarobić pieniądze. 10-minutowa wypowiedź Pepe tutaj:

<https://www.youtube.com/watch?v=4GX6a2WEA1Q&fbclid=IwAR0mPflCDJa9ZV-w7h539vKQ13tvW-5HF-iYd4CoK5bXjfDEUjpXyCHx51o>

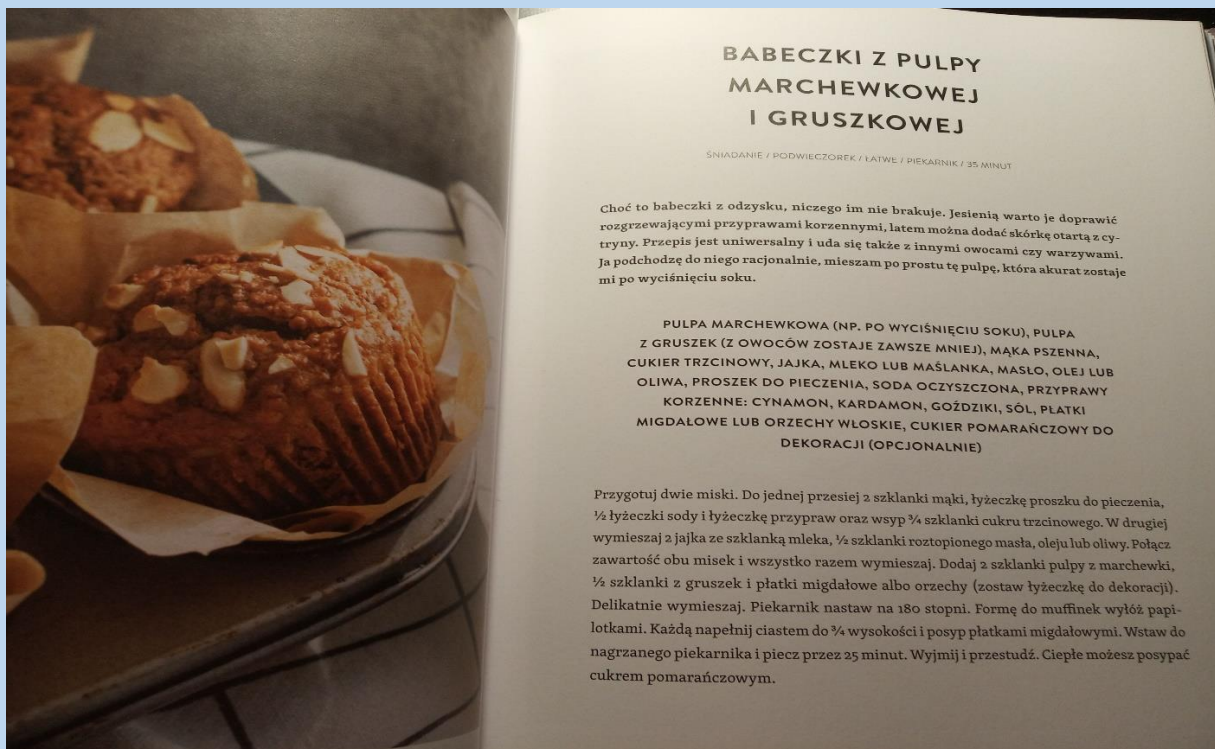
Niestety dużo wyrzucamy - ubrań, które są bardzo słabej jakości, lub są już niemodne, kolorowych gazet, jednorazowych woreczków. I jedzenia. Kupujemy za dużo. Żeby wyprodukować jedzenie trzeba zasiał nasiona, zużywa się hektolitry wody, chemii, pestycydów, potem są zbiory, przewożenie do fabryk, przetwarzanie, znów przewożenie do sklepu, my kupujemy, wnosimy, wkładamy do działającej na okrągło lodówki, gotujemy i wyrzucamy. A gnijące na wysypiskach śmieci, tworzą trujące gazy ulatujące w atmosferę. Dlatego od wielu lat promowane są postawy odpowiedzialnego kupowania i korzystania z energii, gotowania z „resztek”, czy freeganizm – ruchu, który zakłada by nie kupować pożywienia, tylko wybrać te produkty, które lądują w śmietnikach.

Zdich Rabenda, podróżnik, mówi o tym tutaj: <https://www.youtube.com/watch?v=gIEE-DxSpc>. Sam tak żyje od jakiegoś czasu i ma się z tym naprawdę dobrze.

A czy wiecie, że obierki z ziemniaków mogą być pysznymi chipsami, albo że obierki z warzyw można wykorzystać do gotowania bulionu? A z pulpy owocowej, która została po wyciśnięciu soku, można zrobić pyszne babeczki. Wiele ciekawych przepisów możecie znaleźć w książce „Gotuję, nie marnuję. Kuchnia zero waste po polsku” Sylwii Majcher.

Warsztaty

Pieczenie babeczek z pulpy owocowej zaczyna się na filmie w 52.44 minucie. Smacznego.

Projekt realizowany w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

